

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „GILIUKAS“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Giliukas“ (toliau–lopšelis-darželis) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo lopšelyje - darželyje tvarka (toliau–tvarka) parengta vadovaujantis smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Tvarkos paskirtis – nustatyti lopšelyje-darželyje prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugios nuo smurto ir patyčių aplinkos kūrimui.

3. Tvarkos tikslas – sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką lopšelyje-darželyje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklusomi ir vertinami. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas lopšelyje-darželyje susijęs su emocine vaikų, lopšelio-darželio darbuotojų, tėvų (toliau - bendruomenės narių) gerove, jų tarpusavio santykiais.

4. Tvarka remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;

4.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis vaikas – vaikas, iš kurio yra tyčiojama.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi kiti bendruomenės nariai.

5.6. patyčių stebėtojas – bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. patyčių prevencija – veikla, kuria siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnis. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis)

procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamą priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

5.8. patyčių intervencija – lopšelio-darželio vadovo, pavaduotojų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių.

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai (išskyrus vaikus) supažindinami pasirašytinai su lopšelio-darželio smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka.

II SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

7. Smurto, patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius (toliau – direktorius), Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojos, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, o jos vykdyme dalyvauja visi bendruomenės nariai.

8. Direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio Tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą lopšelyje-darželyje koordinuoja lopšelio-darželio direktoriaus paskirtas Vaiko gerovės komisijos narys, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, dėl Tvarkos aprašo tobulinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kt. klausimais;

9.6. atlieka kitus lopšelio-darželio smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Grupių auklėtojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus lopšelyje-darželyje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas bendruomenės narys reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus ir primena vaikui apie elgesio taisykles;

11.2. esant pagalbos vaiko sveikatai ir gyvybingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba, vaiko teisių apsaugos skyrių);

11.3. užtikrina, kad grupių auklėtojai būtų informuoti apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias tą pačią dieną.

12. Grupių auklėtojai, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

12.1. išsiaiškina situaciją, organizuoja pokalbį su patyčių dalyviais ir informuoja tėvus;

12.2. besikartojant smurto ar patyčių atvejui, dalyvaujant tam pačiam vaikui, informuojami įstaigoje už smurto ir patyčių prevenciją koordinuojantys asmenys;

12.2. pasitvirtinus smurto ar patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 1), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku ir informuoja apie pokyčius.

13. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

13.1. užpildytą formą (Priedas Nr. 1) registruoja smurto ir patyčių registracijos žurnale (Priedas Nr. 2) (žurnalas laikomas direktoriaus pavaduotojo ugdymui kabinete);

13.2. imasi spresti smurto ar patyčių situaciją;

13.3. nedelsiant praneša lopšelio-darželio direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių, smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, stebėtojams, taikymo.

14. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja lopšelio-darželio direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

15. Vaikui pasityčiojus išadministracijos darbuotojo, pedagogo, pagalbos specialisto ar darbuotojo informuoja už smurto ir patyčių prevenciją atsakingus asmenis, kurie veikia pagal tvarkoje numatytą 12.1 punktą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

17. Tvarka skelbiama lopšelio-darželio internetinėje svetainėje.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „GILIUKAS“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ AR PATYČIAS FORMA**

_____
Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas Kauno lopšelis-darželis „Giliukas“

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias ar smurtą:	
Kas pranešė apie patyčias ar smurtą:	
Kada įvyko patyčios ar smurtas (data, val.):	
Kur įvyko patyčios ar smurtas:	
Kokia smurto, patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie smurto, patyčių dalyvius:

Vaiko, <i>patyrusio smurtą, patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Kita _____	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu smurtą, patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

